

Μερικές σκέψεις για το Συνέδριο

1. Η δεκαετία του 1980 για το ΠΑΣΟΚ συνδέεται με την ολοκλήρωση του ιστορικού του ρόλου, ενός ρόλου που οδήγησε στη θεσμική ανανέωση της ελληνικής κοινωνίας, την εθνική συμφιλίωση με την άρση του μετεμφυλιακού κλίματος, την αναγνώριση του κοινωνικού ρόλου των πιο καταπιεσμένων στρωμάτων της κοινωνίας, και την εισαγωγή του κοινωνικού στοιχείου στην άσκηση της πολιτικής.
2. Στη δεκαετία του 1990, το ΠΑΣΟΚ έχει κληθεί ξανά να παίξει ένα νέο ιστορικό ρόλο. Η ελληνική κοινωνία δεν άφησε τη συντηρητική παράταξη ούτε μια τετραετία στην άσκηση της εξουσίας. Στην αναγνώριση και εμπιστοσύνη της κοινωνίας, ο κόσμος του ΠΑΣΟΚ, τα στελέχη, η ηγεσία πρέπει να ανταποκριθούμε με υπευθυνότητα και αποτελεσματικότητα. Ο ρόλος μας, ο ρόλος του ΠΑΣΟΚ σήμερα είναι πιο σύνθετος και πιο δύσκολος. Ένα νέο πρότυπο οικονομικών και κοινωνικών κανόνων τείνει να επιβληθεί σε παγκόσμια κλίμακα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι καταναγκασμοί που υπόκεινται οι πολιτικές των χωρών μελών είναι πολύ πιο αυστηροί και εναρμονισμένοι απ' ό τι στη δεκαετία του 1980. Τα περιθώρια αυτόνομης εθνικής δράσης έχουν συρρικνωθεί. Ο κόσμος των εργαζομένων έχει πληγεί από ένα επίπεδο πρωτοφανούς ανεργίας στην Ευρώπη και σε άλλες χώρες. Μέσα σ' όλα αυτά, εμείς, οι σοσιαλιστικές δυνάμεις στην Ευρώπη και τον κόσμο, αναζητούμε μια αναδιοργάνωση των στόχων και των πολιτικών μας. Αναζητούμε τρόπους να ανταποκριθούμε στην ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της πολιτικής, στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Πρέπει να δούμε, πώς, παρά τις πιέσεις, παρά τις τεράστιες αλλαγές, θα πετύχουμε να ενισχύσουμε την ανάπτυξη της παραγωγής και των εισοδημάτων, να μειώσουμε το χάσμα που μας χωρίζει από τους υπόλοιπους, και να πετύχουμε μια κοινωνική ευημερία για όλους όχι για τα 2/3 αλλά για τα 3/3 της κοινωνίας. Το έργο μας είναι δύσκολο και προκλητικό. Απαιτεί την ικανότητα να συνθέσουμε το παρελθόν μας με την ανάγκη του σήμερα και του αύριο, να κρατήσουμε τα στοιχεία της πολιτικής μας που αντέχουν στο χρόνο, αφήνοντας πίσω όσα εκπλήρωσαν την κοινωνική τους λειτουργία. Να δημιουργήσουμε νέες ιδέες και οράματα, όπως το πετύχαμε 20 χρόνια πριν, με βάση πλέον την ιστορία μας και την ιδεολογική μας βάση.

3. Ρόλος στελεχών

Σήμερα το ΠΑΣΟΚ είναι ένα μεγάλο κόμμα με εμπειρία διακυβέρνησης πάνω από μια δεκαετία. Τα στελέχη, όλοι εσείς και χιλιάδες άλλοι, έχουν μια πολύτιμη εμπειρία. Διδαχθήκαμε από τα λάθη μας και τις επιτυχίες μας. Από τα λάθη των αντιπάλων μας και από τη δεκαετή εμπειρία. Μάθαμε να αντιμετωπίζουμε τις δυσκολίες της πραγματικότητας, όχι απλώς μέσα από τη θεωρία, αλλά την πολιτική πράξη. Μάθαμε πόσο επίπονη και συστηματική είναι η δουλειά της αλλαγής, του κοινωνικού μετασχηματισμού. Κανένα στέλεχος δεν περισσεύει. Όλοι πρέπει να στρατευθούν στη νέα αυτή φάση για την επιτυχία.

Η κοινωνία δεν θα μας συγχωρήσει ποτέ την εγκατάλειψη του κύριου πολιτικού μας ρόλου χάριν των εσωτερικών μας τριβών, αν αυτές πάρουν έκταση διαβρωτική και διαλυτική. Πρέπει να ισορροπήσουμε μεταξύ υγιούς δημοκρατικής πολυφωνίας και διαλυτικής εσωστρέφειας.

Μετά το Συνέδριο αυτό, το ΠΑΣΟΚ πρέπει να βγεί ανανεωμένο, να δείξει προς τα έξω τη μεγάλη δυναμική της ιδεολογίας του, των κοινωνικών δυνάμεων που περικλείει και που εκπροσωπεί, την ικανότητά του να πορευθεί προς την επιτυχία.

4. Τα 2 ½ χρόνια που έχουμε πίσω μας είναι μια βαριά υποθήκη για όλους μας. Πετύχαμε τις πιο σημαντικές οικονομικές επιδόσεις της τελευταίας 20ετίας. Πετύχαμε τους σταθεροποιητικούς στόχους, αλλά επίσης και την κοινωνική συνοχή. Το τεράστιο αυτό επίτευγμά μας, που ο Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, ο Αντρέας Παπανδρέου, με διορατικότητα και αγώνα πέτυχε, πρέπει να το συνεχίσουμε, να το πάμε πιο μπροστά. Και αυτό θα γίνει με τις ενωμένες δυνάμεις όλων μας. Το οφείλουμε στον ιδρυτή και Πρόεδρο του Κινήματός μας. Το οφείλουμε σε μας τους ίδιους, την καρδιά του Κινήματός μας. Αλλά το οφείλουμε επιπλέον στο δημοκρατικό κόσμο της χώρας, που με αγωνία μας παρακολουθεί και περιμένει από μας ως υπεύθυνο πολιτικό Κίνημα, τους υπεύθυνους και ιστορικούς πολιτικούς χειρισμούς που απαιτούν οι καιροί.

Προχωράμε μπροστά πάνω στους τρεις άξονες που σηματοδότησαν μέχρι σήμερα την πολιτική μας.

Ανάπτυξη - Σταθεροποίηση - Κοινωνική Συνοχή

Προχωράμε μπροστά με τη συμπλήρωσή του με τρεις νέους άξονες δράσης :

Συνέπεια - Ιδέες - Δουλειά

Θα συνεχίσουμε με συνέπεια την προσπάθειά μας. Είμαστε ένα κόμμα με ιστορία, ιστορία που έχει τις ρίζες του στο δημοκρατικό αγώνα δεκαετιών του λαού μας. Ιστορία κυβερνητικού έργου στη δεκαετία του 1980 και του 1990. Πρέπει να διασφαλίσουμε τη συνέχεια της ιστορικότητάς μας με συνέπεια. Πρέπει να

δουλέψουμε για νέες ιδέες, για νέα οράματα, να αντιπαραθέσουμε το δικό μας όραμα στη νέα πραγματικότητα. Ολος ο σοσιαλιστικός κόσμος αναζητά στην φάση αυτή τους στόχους που πρέπει και μπορεί να δώσουν ένα νέο χαρακτήρα στη κοινωνία που διαμορφώνεται. Θέλουμε να πάμε μπροστά, διατηρώντας τις σταθερές της ιδεολογίας μας, δείχνοντας στρατηγικές ικανότητες αναδιάταξης των ιδεών και των δυνάμεών μας στα πεδία που θέλουμε να αφήσουμε τη σφραγίδα μας. Η κοινωνία των εργαζόμενων, των πολιτών, η νεολαία του τόπου προσβλέπει σε μας. Έχουμε την εμπιστοσύνη τους, πρέπει να εκπληρώσουμε τις προσδοκίες τους. Δεν επιτρέπεται να αποτύχουμε σ' αυτό.

Τα πολιτικά μας οράματα όμως απαιτούν δουλειά. Το έργο μας ήταν πάντα δύσκολο. Οι δυνάμεις που μας αντιμάχονται είναι ισχυρές και αμείλικτες. Η δουλειά μας πρέπει να απλώνεται από την κορυφή της κυβερνητικής μηχανής και να εκτείνεται ως κάτω, ως τη βάση, μέχρι το τελευταίο κύτταρο της παράταξής μας. Και βέβαια, η επιτυχία της δουλειάς μας απαιτεί στρατηγική, απαιτεί συντονισμό, απαιτεί μια συνολική θεώρηση για το πού θέλουμε να πάμε, για ποιους στόχους δουλεύουμε, ποιές είναι οι συμμαχικές δυνάμεις, τι συγκρούσεις πρέπει να κάνουμε.

Εκσυγχρονισμός του κράτους

Ελάχιστα μπορούμε να πετύχουμε, να δεν εκσυγχρονίσουμε το κράτος, ώστε να μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις βασικές μας επιδιώξεις. Δεν κερδίζονται οι σύγχρονες μάχες με όπλα που έχουν απαξιωθεί.

Κοινωνική πολιτική

Για την άσκηση της κοινωνικής πολιτικής πρέπει να δημιουργήσουμε βαθμιαία βαθμούς ελευθερίας. Κοινωνική πολιτική με νέα χρέη, με αποσταθεροποίηση, είναι καταδικασμένη στη μιζέρια, στην αποτυχία.

Η τεράστια σπατάλη και η ανορθολογική οργάνωση του ευρύτερου δημόσιου τομέα πρέπει να αποτελέσει για μας πεδίο πρώτης προτεραιότητας. Μπορούμε να εξοικονομήσουμε σημαντικούς πόρους, αρκεί να σπάσουμε κατεστημένες και άχρηστες πια καταστάσεις.

Η συντηρητική παράταξη θέλει να μειώσει το Κράτος για να συρρικνώσει το Κράτος Πρόνοιας. Εμείς πρέπει να εκσυγχρονίσουμε το Κράτος για να δημιουργήσουμε νέες δυνατότητες για το κοινωνικό στοιχείο και την κοινωνική συνοχή.

Σταθεροποίηση - Ανάπτυξη

Η Ελλάδα βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με νέες διεργασίες στον ευρωπαϊκό χώρο, που μπορεί να αποδυναμώσουν τη θέση της στους νέους σχηματισμούς που θα διαμορφωθούν. Αποδοχή μιας τέτοιας εξέλιξης θα ήταν ιστορικό λάθος για τη χώρα, για το κίνημά μας, για όλους μας προσωπικά. Όμως οι θέσεις που έχουμε στο παγκόσμιο πολιτικό και οικονομικό σκηνικό δεν χαρίζονται, ούτε μας δίνονται αυτόματα. Κατακτώνται. Και οι κατακτήσεις απαιτούν θυσίες. Αν δεν το επιδιώξουμε, θα βρεθούμε μπροστά στην ανάγκη για ακόμη μεγαλύτερες θυσίες, και μάλιστα θυσίες χωρίς να έχουμε πετύχει τους στόχους μας για την Ελλάδα. Πρέπει να μετρήσουμε το κόστος μιας αποδυνάμωσης της θέσης μας με το κόστος των θυσιών που πρέπει να κάνουμε, για να αντιταχτούμε σε μια τέτοια δυσμενή προοπτική. Ζούμε μια φάση, στην οποία μπορούμε να κερδίσουμε σημαντικά πλεονεκτήματα στην Ευρώπη, στα Βαλκάνια, στην ανατολική Μεσόγειο. Ας παλέψουμε να τα κατακτήσουμε. Μην αφήσουμε άλλη μια ευκαιρία να πάει χαμένη. Άλλωστε κερδίσαμε πολλά στο μέτωπο αυτό, τα δύομισι τελευταία χρόνια.

Τ. Γιαννίσης